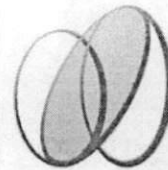

ОПШТА БОЛНИЦА "СВЕТИ ЛУКА"
GENERAL HOSPITAL "SVETI LUKA"

АГЕНЦИЈА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ
ЗДРАВСТВЕНИХ УСТАНОВА СРБИЈЕ

Број: 1777/2022-4

Датум: 03.07.2023. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Београд

Примљено:	10-7.23	
Служба:	Број пр.-акт	Прилог
ЧЛЗ	36	16930

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Веза: 413-36/22, деловодни број 22473

БЕОГРАД

Ул Делиградска бр.16

ПРЕДМЕТ: Одговор на препоруке дате у Извештају о посети служби за психијатрију ОБ "Свети Лука"
Смедерево

1. Сарадња запослених са тимом НПМ и ток посете

Менаџмент тим Опште болнице сматра да је са тимом НПМ успостављена добра сарадња све дате примедбе и препоруке су прихваћене и приступило се мерама на отклањању уочених недостатака.

2. Материјални услови, хигијена и хуманизованост окружења

Услови рада, хигијена радног и помоћног простора су обезбеђени у оптималним условима, а с обзиром на то да је зграда и унутрашњи ентеријер реновиран комплетно 2018.године. Што се тиче хуманизованог окружења редовно се предузимају све мере и активности у циљу обезбеђивање истог. Конкретно, пацијентима и особљу је обезбеђен адекватан радни и животни простор, осветљење је адекватне јачине, и обезбеђено је путем природне осветљености (прозори) као и довољним бројем јединица вештачког светла, проветравање и микроклима простора су обезбеђени без икаквих ризика у прописаним вредностима, грејање је централно, водоводно- канализациона мрежа је обезбеђења прикључком на градску мрежу, а хигијена је адекватна тако да је простор пријатан за боравак пацијента као и за рад особља. Што се тиче уређења платоа око зграде у плану је измештање гараже која се налази

Кнез Михаилова 51
11300 Смедерево, Србија
www.obsmederevo.rs

Тел: (+38126)240 700
Факс: (+38126)4621 346
E-mail: office@obsmederevo.rs

ПИБ: 107163198
Жиро рачун: 840-834661-06
840-817667-63
840-1782761-37

непосредно испред Дневне болнице, као и контејнера, како би у овом простору обезбедили парк са клупама и засадили украсне биљке и дрвеће где би тај простор био намењен за коришћење пацијентима и њиховим породицама. Реализација наведеног је планирана са почетком пролећа.

3. и 4. Пристанак на смештај и лечење, лечење и медицинска документација

На одељенском састанку упознато је особље са одредбама члана 16., 18. и 19. Закона о заштити лица са менталним сметњама („Сл. гласник РС“ бр. 45/2013).

Пацијенти са менталним сметњама се у зависности од тога у којој мери су способни да разумеју природу последице и ризик предложених медицинских мера тј. у зависности од тога да ли су способни да слободно изразе своју вољу, подвргавају медицинском поступку само уз њихов изричито писани пристанак.

Да ли је лице са менталним сметњама способно да да свој пристанак на предложеној медицинској мери, процењује ординирајући спец. психијатар и мишљење о томе прилаже у медицинску документацију.

Способност пацијента са менталним сметњама да да свој пристанак на предложеној медицинској мери подразумева да је то лице способно да схвати природу свог здравственог стања, сврху мере коју му психијатар предлаже и какве се последице могу очекивати како у случају да пристане на меру, тако и у случају да је одбије.

Лице са менталним сметњама има право да приликом давања пристанка на предложеној медицинској мери, буде присутно и лице у које оно има поверења.

Упознато је особље да се лице са менталним сметњама НЕ МОЖЕ одрећи права да да или одбије пристанак.

Уколико, по процени психијатра, лице са менталним сметњама није способно да да свој пристанак на предложеној медицинској мери што се констатује и у медицинској документацији, може да буде подвргнуто медицинској мери.

Уколико је пацијент дете, психијатар је дужан да пристанак затражи од законског заступника детета и претходно да законског заступника упозна са предложеном мером и последицама пристанка или одбијања пристанка на ту меру.

Такође особље је упознато са изузецима када је могуће да се предложени поступак лечења спроведе и у ситуацији када лице са менталним сметњама није способно да одлучи о пристанку, а нема услова да се о томе обавести законски заступник, што се такође констатује у медицинској документацији.

Изузеци од правила када се мере предузимају без пристанка су уколико је лечење неопходно јер би се у супротном значајно погоршало здравствено стање пацијента; у случају да је управо медицинска мера која се спроводи у циљу успостављања способности пацијента да да свој пристанак и у ситуацији да се том предложеном мером спречава угрожавање живота и безбедности како тог лица тако и других лица.

У овом случају ако нема законског заступника тада се обавештава центар за социјални рад да покрене поступак за постављање законског заступника том лицу.

Медицинска мера која се предузима без пристанка лица са менталним сметњама је изричито привременог карактера односно само до прибављања сагласности заступника тог лица.

О предузимању медицинске мере без пристанка одлучује конзилијум одмах, без одлагања.

Када се утврди ко је законски заступник овог лица начелник одељења без одлагања обавештава законског заступника са поуком да он има право и на приговор.

У прилогу Вам достављамо фотографију обавештења у вези са пристанком на предложеној медицинској мери, које је истакнуто на огласној табли одељења за психијатрију, као и процедуру.

5. Психосоцијална рехабилитација

У току рада са пацијентима на одељењу у смислу рехабилитације и лечења пацијента као и превазилажења маладаптивних форми понашања, због којих је пацијент примљен на одељење, наш рад се састоји: у раду терапијске заједнице, физичке активности пацијената, мотивационе активности пацијента, радне терапије и арт терапије. Све се те активности спроводе са социјалним радником, одељенским лекаром психијатром и струковном медицинском сестром.

Групни психотерапијски рад, обавља се са пацијентима из исте дијагностичке категорије психијатријских поремећаја по групама. Тај рад се понекад састоји у раду на мотивацији пацијената да се укључе у било какав програм рада на одељењу јер наилазимо на велике отпоре при укључивању у било какав рад од стране пацијената, што је пројекција њихове патологије. Тада се укључује индивидуални рад психијатра са датим пацијентом на превазилажењу његове психопатологије и укључивања у групну психотерапију и претходне облике рехабилитационе психосоцијалне активности на одељењу.

6. Спутаване пацијената

Запослени у служби за психијатрију су упознати са одредбама закона о заштити лица са менталним сметњама које се односе на примену физичког спутавања и изолације лица са психичким сметњама.

Физичко спутавање изолација ових лица се на болничком одељењу психијатрије примењује само изузетно када на располагању не постоје друга средства да то лице спрече како оно својим понашањем не би угрозило сопствени живот и безбедност као и живот и безбедност других лица.

Пре примене ове мере психијатар обавештава то лице на погодан начин, у зависности од његовог стања и способности да схвати да ће се предузети мере физичког спутавања и изолације према том лицу.

Настоји се да трајање физичког спутавања и изолације тог лица траје што краће, а са тим мерама се престаје чим се оствари сврха.

Ординирајући психијатар доноси одлуку о примени ове мере. Разлози за примену тих мера како ће се оне спорводити и колико ће трајати се обавезно морају уписивати у медицинску документацију, са чиме је особље упознато на одељенском састанку. Уколико се примењује ова мера, задужен је социјални радник да о примени исте одмах обавести законског заступника лица над којим је мера примењена.

Психијатар све време прати ментално стање лица над којим су примењени физичко спутавање и изолација.

Уколико се јави тешкоћа у вези са савладавањем телесног отпора лице са менталним сметњама, надлежни здравствени радник са психијатријског одељења позива овлашћена

службена лица МУП-а, да дођу и пруже помоћ здравственим радницима са одељења, а ординирајући психијатар је и тада дужан да прати трајање њихове интервенције која би по правилу требала да траје кратко, само док лице пружа телесни отпор и док се не отклони опасност за то лице и друга лица.

Доказ процедура и извод из закона са којим је особље упознато.

7. Запослени и услови рада

Код примене закона а у циљу што хуманијег приступа приликом збрињавања пацијената са менталним сметњама, особље настоји да у што већој мери поштује закон и права тих пацијената.

С тим у вези, начелница и главна медицинска сестра те службе се задужују да обезбеде упознавање особља са законом и на основу њега донетим процедурама.

За 2023. годину служба је сачинила план едукације особља из ове области који ће након разматрања истог од стране стручног савета, бити дат на управни одбор на усвајање, месеца септембра 2023. године до када би план требао да буде усвојен.

Планом обухватити кадар који би требало да похађа одговарајуће едукације из ове области, односно обезбедити предавање на ову тему по могућству акредитованом, са којим ће сви запослени бити упознати у установи, где ће се и одржати.

Задужује се начелник службе да на погодан начин обавести надлежне органе (стручни савет, директора и управни одбор) о неодложној потреби планирања средстава и омугућавања плаћеног одсуства са рада по потреби запосленима из службе ради присуства конгресима, семинарима, скуповима на тему заштите права лица са менталним сметњама.

Постоје објективни проблемни у вези са реализацијом наведеног а они се огледају у недовољном броју кадрова, јер је болница индиректни корисник буџетских средстава која су често ограничена са другим приоритетима тако да примена и поштовање наведеног не зависи у целости од ангажовања запослених у служби за психијатрију и од њихове добре воље да поштовање права лица са менталним сметњама буде оптимално и хумано, мада ћемо и упркос тим проблемима настојати да обезбедимо хуман приступ.

8. Права пацијената и контакти са спољним светом

Поштују се права пацијената, одржана су предавања на ту тему и постављена су писана обавештења о правима и дужностима пацијента као и о механизмима заштите тих права. Приликом посете није нађено на огласној табли службе из разлога јер је одељење било дуго у ковид режиму рада и на огласној табли су стајала обавештења са мерама заштите од ковида а обавештење о правима је привремено скинуто. Сада смо обезбедили поново обавештења на огласним местима службе.

Пацијентима је омогућен слободан приступ wf-у тако да исти могу користити на дигиталном уређају (телефон, лаптоп, таблет...).

Дигитални уређај ће се користити у смислу едукације а не само личних потреба пацијената.

С поштовањем,

Припремиле:

др Јасна Недељковић Митрески,

спец. психијатрије

Светлана Стојковић Томић

Помоћник директора за немедицинске послове дипл. правник

в.д. директора

Опште болница „Свети Лука“ Смедерево

Др. мр сци. др мед. Ненад Ђорђевић

ПРЕДЛОГ

На основу члана 22. став 1) тачка 7. Статута Опште болнице Смедерево, на предлог стручног савета, управни одбор Опште болнице „Свети Лука“ Смедерево је донео

П Л А Н

стручног усавршавања и едукације особља службе за психијатрију у примени Закона о заштити лица са менталним сметњама за 2024. годину

ПРАВНИ ОСНОВ:

- Закон о здравственој заштити
- Закон о правима пацијената
- Закон о заштити лица са менталним сметњама
- Статут Опште болнице Смедерево

НАЧЕЛА:

- 1) лице са менталним сметњама је недовољно ментално развијено лице, лице са поремећајима менталног здравља, односно лице оболело од болести зависности;
- 2) служба за психијатрију је организациона јединица Опште болнице „Свети Лука“ Смедерево у којој се обављају специјалистичко-консултативни прегледи и болничко лечење лица са менталним сметњама;
- 3) психијатар је доктор медицине са завршеном специјализацијом из психијатрије или неуропсихијатрије, односно дечје психијатрије;
- 4) конзилијум чине најмање три здравствена радника и здравствена сарадника, од којих су најмање два психијатра, а један здравствени сарадник;
- 5) стручни тим чине здравствени радници и здравствени сарадници који утврђују и спроводе индивидуални план лечења и рехабилитације лица са менталним сметњама;
- 6) медицинска мера је одређени дијагностички поступак, облик лечења, пријем и смештај у психијатријску установу, укључивање у одговарајуће образовне програме који се спроводе у психијатријској установи, истраживање на подручју заштите и унапређења здравља лица са менталним сметњама;
- 7) пријем на болничко одељење службе за психијатрију је поступак од доласка или довођења лица са менталним сметњама у ову установу ради прегледа и лечења, до доношења одлуке о његовом задржавању или смештају у психијатријску установу;
- 8) пристанак на смештај је слободно изражена воља лица са менталним сметњама на смештај у психијатријску установу, ради примене одређене медицинске мере, која се заснива на одговарајућем познавању сврхе, природе, последица, користи и ризика од медицинске мере и других могућности лечења;
- 9) добровољни смештај је смештај лица са менталним сметњама у психијатријску установу, уз његов пристанак;

10) задржавање без пристанка је смештај лица са менталним сметњама у психијатријску установу од тренутка доношења одлуке психијатра о задржавању овог лица без његовог пристанка, до одлуке суда о смештају без пристанка;

11) смештај без пристанка је смештај лица са менталним сметњама у психијатријску установу, без његовог пристанка, односно пристанка његовог законског заступника, који је дат без претњи или неприличног подстрекивања, и то пошто му се пруже довољне и разумљиве информације о дијагностичкој процени, сврси, начину и предвиђеном трајању лечења и очекиваним користима од њега, алтернативним начинима лечења укључујући мање интрузивне методе, могућим боловима и нелагодностима, ризицима и пропратним појавама предложене терапије;

12) дете је лице које није навршило 18 година живота;

13) члановима уже породице сматрају се супружник или ванбрачни партнер, деца, браћа, сестре, родитељи, усвојитељ, усвојеник и друга лица која живе у заједничком породичном домаћинству са лицем са менталним сметњама.

АКТИВНОСТИ

- 1) Начелник службе за психијатрију најкасније до 15.09.2023. године доставља стручном савету потребе за стручним усавршавањем кадра из ове области.
- 2) Економско-финансијско одељење даје предлог финансијских средстава које треба обезбедити за реализацију плана (плаћање, едукација и стручног усавршавања).
- 3) Стручни савет Опште болнице најкасније до 25.09.2023. године усваја Предлог плана.
- 4) Управни одбор Опште болнице усваја предлог плана.

ПРЕДЛОГ МЕРА:

Да би план могао бити реализован у потпуности неопходно је обезбедити одговарајући кадар, односно обезбедити кадар који има потребну едукацију из наведене области.

Нарочито је потребно обучити медицинске сестре/техничаре односно обезбедити и примити у радни однос или распоредити са других болничких одељења минимум једну мед. сестру/техничара која већ поседује одговарајућу едукацију.

Обезбедити код послодавца потребна средства за реализацију едукације.

Захтевати од Министарства здравља пријем психолога за рад у служби.

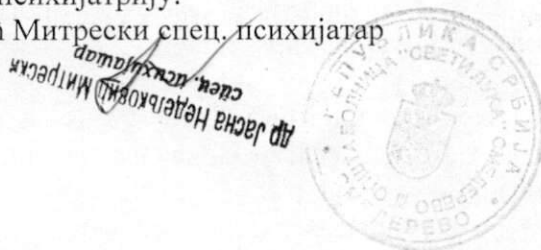
Обезбедити акредитовано предавање од стране стручног лица односно тима (спец. психијатар, радни терапеут, дипл. правник из ове области).

Начелник службе за психијатрију:

др Јасна Недељковић Митрески спец. психијатар

Доставити:

- стручном савету
- а/а

ПРОЦЕДУРА

у вези са пристанком лица са менталним сметњама на болничко одељење

УВОД:

У тексту ове процедуре се користе термини из Закона о заштити лица са менталним сметњама („Сл. гласник РС бр. 45/2013“)

Лице са менталним сметњама је:

- недовољно ментално развијено лице
- лице са поремећајима менталног здравља
- лице оболело од болести зависности

Конзилијум је:

Конзилијум чине најмање три здравствена радника и здравствена сарадника од којих су најмање два психијатри а један здравствени сарадник (психолог или социјални радник)

Стручни тим:

Чланови стручног тима су здравствени радници и здравствени сарадници који утврђују и спроводе индивидуални план лечења и рехабилитације лица са менталним сметњама.

Пријем на психијатријско одељење:

Пријем представља поступак од доласка или довођења лица са менталним сметњама у ову установу ради прегледа и лечења, до доношења одлуке о његовом задржавању или смештају на психијатријско одељење.

Медицинска мера:

Медицинска мера је одређени дијагностички поступак, облик лечења, пријем и смештај на психијатријско одељење, укључивање у одговарајуће образовне програме који се спроводе а психијатријском одељењу, истраживање на подручју заштите и унапређења здравља лица са менталним сметњама.

Пристанак на смештај:

Пристанак на смештај је слободно изражена воља лица са менталним сметњама на психијатријско одељење, ради примене одређене медицинске мере, која се заснива на одговарајућем познавању сврхе, природе, последица, користи и ризика од медицинске мере и других могућности лечења.

Добровољни смештај:

Добровољни смештај је смештај лица са менталним сметњама на психијатријско одељење, уз његов пристанак.

Задржавање без пристанка:

Задржавање без пристанка је смештај лица са менталним сметњама на психијатријско одељење од тренутка доношења одлуке психијатра о задржавању овог лица без његовог пристанка, до одлуке суда о смештају без пристанка.

Смештај без пристанка:

Смештај без пристанка је смештај лица са менталним сметњама на психијатријско одељење, без његовог пристанка, односно пристанка његовог законског заступника, који је дат без претњи или неприличног подстрекивања, и то пошто му се пруже довољне и разумљиве информације о дијагностичкој процени, сврси, начину и предвиђеном трајању лечења и очекиваним користима од њега, алтернативним начинима лечења укључујући мање интрузивне методе, могућим боловима и нелагодностима, ризицима и пропратним појавама предложене терапије;

Дете:

Дете је лице које није навршило 18 година.

Чланови уже породице:

Члановима уже породице сматрају се супружник или ванбрачни партнер, деца, браћа, сестре, родитељи, усвојитељ, усвојеник и друга лица која живе у заједничком породичном домаћинству са лицем са менталним сметњама.

На болничко одељење се, по правилу може сместити лице са менталним сметњама, само уколико то лице одлучи да да свој писани пристанак.

Писани пристанак пацијент даје уколико је претходно добио обавештење од ординирајућег спец. психијатра на основу кога је он способан да схвати сврху и последице смештаја на болничко одељење.

Пред пријем пацијента на болничко одељење психијатар је дужан да утврди да се ради о лицу са менталним сметњама код којег се побољшање менталног стања, односно повољан терапијски исход не могу постићи лечењем изван пријема у стационар.

Уколико по процени психијатра лице са менталним сметњама није способно да да свој пристанак за пријем и смештај на одељење, потребно је, без одлагања прибавити писмени пристанак члана уже породице тог лица или пристанак законског заступника тог лица. У том случају законски заступник добија обавештење на основу кога, у име и за рачун лица које се смешта на одељење, потписује пристанак.

Дете са менталним сметњама се може сместити на одељење психијатрије искључиво уз писмени пристанак родитеља односно законског заступника, а у случају да је то немогуће обезбедити хитно, без одлагања се обавештава писаним путем центар за социјални рад. Дужан је у том случају социјални радник да сачини писани документ којим обавештава центар за социјални рад о овом случају.

Уколико психијатар процени да законски заступник не поступа у најбољем интересу детета које има менталне сметње или је лишено пословне способности, одмах, без одлагања, се писаним путем званично о томе обавештава центар за социјални рад, а задужује се социјални радник да сачини пропратни допис за центар за социјални рад.

У случају да др медицине, односно психијатар процени да услед менталних сметњи, лице са менталним сметњама директно угрожава сопствени живот или здравље и безбедност,

односно живот или здравље и безбедност других лица, то се лице може сместити у психијатријску установу без његовог пристанка и без пристанка његовог законског заступника. Међутим, и овом приликом треба превасходно обратити пажњу на то да ли су на располагању други мање рестриктивни поступци за пружање здравствене заштите том лицу како би се увек када је то могуће избегли задржавање и смештај без пристанка.

С тим у вези важно је напоменути да се лице задржава и смешта на болничко одељење без његовог пристанка само изузетно уколико не постоји други начин да се обезбеди неопходна медицинска мера за лечење тог лица, а сем тога задржавање и пријем без пристанка треба да трају што краће тј. само док трају здравствени разлози.

ПОСТУПАК ЗА ЗАДРЖАВАЊЕ БЕЗ ПРИСТАНКА И СМЕШТАЈ БЕЗ ПРИСТАНКА ЛИЦА СА МЕНТАЛНИМ СМЕТЊАМА

Поступак се може покренути од стране чланова уже породице тог лица, на захтев органа старатељства послодавца тог лица и од стране здравствених радника тако што се обавештавају Министарство унутрашњих послова и служба хитне медицинске помоћи о томе да је понашање лица угрожавајуће.

Дужни су службеници мупа и здравствени радници хитне медицинске помоћи да без одлагања лице превезу до службе хитне помоћи. Одатле се лице превози у ОЈ за пријем и збрињавање хитних стања у болници где то лице прегледа др медицине стручни консултант који доноси одлуку о даљем збрињавању тог лица, па уколико на основу прегледа тог лица процени да му је неопходно потребно стационарно лечење упутиће га на болничко одељење психијатрије, а уколико процени да се ради о ментално оболелом лицу са продуктивном психопатологијом упућује га у психијатријску установу терцијарног типа.

Психијатар који прими лице на болничко одељење психијатрије је дужан да без одлагања изврши преглед тог лица како би утврдио да ли постоје здравствени разлози за лечење и задржавање тог лица на болничком одељењу.

Уколико психијатар утврди да постоје оправдани здравствени разлози за стационарно лечење и задржавање без пристајања тог лица, дужан је да одмах донесе одлуку да се то лице без пристанка задржи на болничком одељењу. Образложена писана одлука о наведеном је саставни део медицинске документације пацијента.

У овом случају је психијатар дужан да на погодан начин објасни пацијенту са менталним сметњама задржаном без пристанка, због чега је задржан без пристанка и у ком циљу и да га упозна са његовим правима и дужностима.

Одмах након одлуке психијатра да се лице са менталним сметњама задржи без његовог пристанка на одељењу, дужан је да о томе обавести свог послодавца, а здравствена установа је дужна да одмах организује хитан конзилијарни преглед тог лица.

ОБ је дужна да конзилијарни налаз о разлозима за смештај лица без пристанка, одмах, а најкасније у року од 24 h, од дана када је конзилијум одржан, достави Основном суду Смедерево обавештење о задржавању тог лица без његовог пристанка заједно са фотокопијом медицинске документације тог лица. Обавештење садржи, на закону засноване разлоге због чега се приступило овој мери.

Истовремено са достављањем обавештења суду ОБ је дужна да без одлагања, обавештење достави и том лицу или његовом законском заступнику уколико је он познат, једом од чланова уже породице лица и центру за социјални рад.

Поступак задржавања без добровољног пристанка се примењује и у случају када је лице већ смештено на болничко одељење уз свој пристанак али се деси да у току лечења опозове свој пристанак, а постоје законски разлози за даље задржавање без пристанка.

У овом случају рок од 24 h за достављање обавештења о задржавању лица са менталним сметњама без пристанка тече од дана опозива пристанка на смештај.

И у овом случају је ОБ дужна да достави обавештење о задржавању лица без пристанка том лицу, законском заступнику ако је познат, једном од чланова уже породице и надлежном органу старатељства.

О даљем задржавању лица без пристанка одлучује надлежни суд којем су достављени обавештење са медицинском документацијом, у ванпарничном поступку.

По одлуци суда задржавање лица на болничком одељењу без његовог пристанка може да траје најдуже 30 дана, почев од дана када је психијатар донео одлуку о задржавању лица без пристанка.

Ако се деси да ординирајући психијатар сматра да лице треба да буде задржано на болничком лечењу дуже од периода који је утврђен решењем суда, тада је ОБ дужна да 5 дана пре истека времена одређеног у решењу суда предложи суду да донесе решење о продужавању задржавања тог лица без његовог пристанка а на основу процене конзилијума.

Најдуже време на које се неко лице са менталним сметњама може задржати на болничком лечењу без његовог пристанка је 6 месеци.

Дужна је ОБ да доставља суду редовне тромесечне извештаје о здравственом стању лица која су дуже задужена на болничком лечењу без њиховог пристанка.

Процедуру сачинили:

STUDIES IN THE HISTORY OF THE

Категория «Метафора» включает в себя все случаи, когда в тексте встречается слово, которое имеет несколько значений. В зависимости от того, какое значение имеет слово в данном контексте, оно может быть отнесено к той или иной категории. Например, слово «птица» может означать как животное, так и человека, который обладает определенными качествами. В зависимости от контекста, слово «птица» может быть отнесено к категории «Животное» или «Человек».

ՀԱՅԿԱՆԱԳՐԱԴԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

1987

ΣΑΝΙΤΑ ΑΚΤΟΓΡΑΦΙΑ

[illegible]

ἁποδοῦναι ἐντοφείῃ

загварын эцэс болжээ. Энэ үеийнх нь хамгийн их хөгжлийн үеийнх нь болжээ. Энэ үеийнх нь хамгийн их хөгжлийн үеийнх нь болжээ.

ПРАВА ДИТА СЪМЪТЪЛНИМ СЪМЪТЪЛНИМ

3. *Handwritten text:* *Handwritten text is present but illegible.*

лече са моралним и политичким правом заштити и учешћем моралног и политичког јавног мишљења у одлучивању о правима и обавезама грађана и државних институција. У овоме се налази и једна од најважнијих функција државе.

Pravno na jeziku srpskom jezika

There is noticeable correlation between the degree of the change in the structure of the population and the change in the structure of the population of the country as a whole.

Играю на ударном

Литература цитирана по ред на темата на изследването е изброена в края на всяка глава.

61-7274

Личе са менталним саставом има право на признатост, у складу са његовим наводима истраживањима.

Организационные аспекты жизни в ментальном клубе

экономических, социальных и культурных сфер, а также с целью повышения эффективности управления и оптимизации расходов.

18 SOURCE: 14

Исправа што се поврзува со сепаратна заплата мора да е припадничка само на еден работник и да е издадена само една. Секогаш мора да се издава на работникот кој е назначен на работното место на кое е издадена. Работникот кој е назначен на работното место на кое е издадена, мора да ја прикажи на својот шеф на работното место. Работникот кој е назначен на работното место на кое е издадена, мора да ја прикажи на својот шеф на работното место.

[illegible]

ИЗВОД

Из Закона о заштити лица са менталним сметњама („Сл. Гласник РС“ бр.45/2013)

НАЧЕЛА

Заштита менталног здравља

Члан 3

Заштита менталног здравља подразумева превенцију настанка менталних сметњи, унапређење менталног здравља, анализу и дијагнозу менталног стања лица, лечење и рехабилитацију због менталних сметњи, као и сумње на постојање менталних сметњи.

Забрана дискриминације

Члан 4

Заштита лица са менталним сметњама врши се без дискриминације по основу расе, пола, рођења, језика, држављанства, националне припадности, вероисповести, политичког или другог уверења, образовања, правног или социјалног статуса, имовног стања, узраста, инвалидитета или било којег другог личног својства.

Забрањена је дискриминација на основу менталних сметњи.

Заштита достојанства

Члан 5

Свако лице са менталним сметњама има право на хуман третман, уз пуно поштовање његовог достојанства.

Забрана злоупотребе

Члан 6

Забрањено је свако злостављање, занемаривање, експлоатација, злоупотреба или понижавајуће поступање према лицу са менталним сметњама.

ПРАВА ЛИЦА СА МЕНТАЛНИМ СМЕТЊАМА

Унапређење менталног здравља

Члан 7

Лице са менталним сметњама има право на заштиту и унапређење менталног здравља кроз превенцију, негу, лечење и психосоцијалну рехабилитацију у одговарајућим здравственим и другим установама, опоравак и укључење у породичну, радну и друштвену средину, уз уважавање његовог избора.

Право на једнаке услове лечења

Члан 8

Лице са менталним сметњама има право на једнаке услове лечења који су примерени његовим здравственим потребама, под јистим условима као и други корисници здравствених услуга.

Лице са менталним сметњама има право на лечење у најмање рестриктивној околини, уз примену најмање рестриктивних и принудних медицинских поступака.

Лице са менталним сметњама има право на лечење које одговара његовој верској и културној припадности.

Право на приватност

Члан 9

Лице са менталним сметњама има право на приватност, у складу са његовим најбољим интересима.

Право на остваривање грађанских и других права лица са менталним сметњама

Члан 10

Лице са менталним сметњама има право на остваривање грађанских, политичких, економских, социјалних и културних права, у складу са Уставом и законом.

Лице са менталним сметњама има право и на друга права којима се уређује област здравства и другим законима.

Ограничење права лица са менталним сметњама

Члан 11

Права лица са менталним сметњама могу бити ограничена овим законом и другим законима, само када је то неопходно да се заштити здравље или безбедност лица са менталним сметњама или других лица.

Здравствени радници дужни су да организују примену медицинских мера и лечење лица са менталним сметњама којима се у најмањој могућој мери ограничавају њихова права и слободе, само онда када постоји одсуство могућности за неко друго решење.

Нико не може бити присиљен на процену здравственог стања ради утврђивања постојања менталних сметњи, осим у случајевима и у поступку утврђеним законом.